

krat niti ljudskega jezika ne zna. Stranka postavlja vse svoje moči v službo mednarodnega gibanja za doseg čestnega in trajnega svetovnega mira, v radostni za-vesti, da to gibanje odgovarja docela bla-gim intencijam našega ljubljenega cesarja Karla I. Po kratki debati je bila izjava soglasno odobrena, ravno tako vse me-dčasne ukrepiteve strankinega načelnika.

Zakaj je odstopil Tisza? Ako ne glavni, vendar med prvimi vzroki odstopa grofa Tisze je bila gotovo volilna reforma. Grof Tisza je pač najizrazitejši predstavitelj madjarske oligarhije, principa absolutnega nad- in samovladja Madjarov v oni drugi polovici monarhije. To je madjarski aristokrat s staro tradicijo da mora na Ogr-skem vladati oligarhija v zvezi z madjar-sko inteligenco. Naravno torej, da se ti ljudje boje razširjenja volilne pravice, ker bi moglo to omajati položaj dosedanjemu madjarsko-absolutističnemu režimu. Raz-širjena volilna pravica bi vzdržala k življenju in političnemu uveljavljanju tudi Slovence, Maloruse, Romune in Srbe, kar bi, seveda, utrdilo tudi pozicijo Hrvatske nasproti madjarskim prezezanjem v pra-vice Hrvatske do samodoločanja — v avtonomiji Hrvatov. Zato je demisijska Tisze spravila tudi ogrsko opozicijo v ne-prijeten položaj. V hudi borbi je s Tiszo in zato jo mora padec tega državnika le veseliti. Ker pa so si, kar se tiče razpolo-ženja napram narodnostim, vse madjarske stranke enake, ker so vse za nadvlado madjarskega elementa, jim padec Tisze iz takega razloga — mož je nasprotnik razširjenja političnih pravic in vsake po-rasti politične veljave pri narodnostih — ni dobrodošel in jih vznemirja. Madjarski politiki so sicer silo liberalni in njihovi emisarji so že po vsej Evropi propovedo-vali o viteštvu Madjarov in o svobodi, ki vlada na Ogrskem. Ali, čim gre za pohlep-nosti njihovega šovništva, pošiljajo takoj k vrugu svoje »svobodoljubje« in »vite-štvo« in jim velja princip nasilja, ki odreka drugim vsak svoboden dih in vsako pra-vo. Ali dogodki so se začeli razvijati dru-gače, nego so računali, in sedanja svetov-na vojna, v kateri so vsa plemena v obeh polovicah monarhije pokazala svojo po-membnost za monarhijo in dinastijo, je začela zagrajevati poti, po kateri je bila na-vajena hoditi in — zmagovati madjarska oligarhija. Viden znak tega preobrata je ravno padec grofa Tisze radi volilne re-forme in radi — o tem smo popoldne uverjeni — dogodkov v vnanji politiki. Mari nismo bili sami priče, kako je do-seljal ves čas vojne skoro le Tisza govoril vnanjemu svetu v imenu monarhije?

Naenkrat — posebno po nastopu grofa Cernina kot ministra za vnanje stvari — se je list zasukal in je bil Tisza potisnjen na stran. Događki so pač tako silni, da so vendar-le mogočnejši nego grof Tisza in njegovo oligarhijsko zaledje. Dobro pripo-minjajo zagrebške »Novine«: Prišli so no-vi časi; nove ideje o demokraciji, o svo-bodi našli so zadobile tako moč — da se jim niko ne more več postavljati po ro-bu. Naš mladi vladar pozna dobro znake časa in zahteva zato od svojih vlad v obeh polovicah monarhije, naj uberejo nove po-ti narodne svobode. Novi časi zahtevajo, da se stare forme odstranijo in da nove ojačijo in pomladi monarhijo. Rešitev na-rodnega vprašanja, posebno hrvatskega, mora biti na prvem mestu med vprašanji o notranji orijentaciji. Pred narodnim problemom se morajo umakniti vsi drugi problemi enostavno zato, ker se ti morejo rešiti le tedaj, če bo rešeno narodnostno vprašanje na demokraciji podlagi!

Pomilovanje dra. Kramára. »Münche-ner Neueste Nachrichten« javljajo iz Pra-ge, da se tam govori, da je vsled inter-vencije čeških poslancev v najkrajšem času pričakovati pomilovanje dra. Kramára. »Neue Freie Presse« pa hoče ve-deti, da se bo o Kramáru zavezi podala internetacija v parlamentu.

Nemški državni jezik — nesreča za Av-strijo. Ogrski poslanec grof Teodor Batthyany je imel s poročevalcem »Na-rodni listov« razgovor o vedenju »Česke zvezde« napram nemškemu nacionalizmu. Menil je: »Misel nemškega državnega je-zika v Avstriji smatram za najkrvivejšo in nemožno. S kak pravico naj bi bilo 22 milijonov Nemcev podrejenih manjšini 9 milijonov Nemcev? To se ne da priso-podabljati z razmerami na Ogrskem, ker tu imajo Avstrijci absolutno večino. Pa tudi, če bi v Avstriji živelo 26 milijonov Nem-cev, ne bi smatral te misli kot politično in posebno oportuno v sedanjem času, marveč bi jo smatral naravnost kot ne-srečo za Avstrijo. Načelam se, da avstrijski parlament, ki se sestane v kratkem, za večje čase pokoplje to nesposobno mi-sel.« — Tudi za demokratizacijo Ogrske in za splošno volilno pravico se je izrekel grof Batthyany. Odklanja vsako preganja-nje državljansko druge narodnosti in pri-voščja narodnostim na Ogrskem vse svo-bodine in pravice. Ali — tu prihaja ma-djarsko kopito — vse to bo moglo priti šele po vojni, ko se reši vojaško vpraša-nje in dob. Ogrska samostojna madjarska armada in madjarski poveljstveni jezik, ko ne bo torej več nevarnosti za enotnost samostojne madjarske države! Kakor grof Tisza: z eno roko daje, z drugo jemlje. Vedno ideologijo madjarske državne misli: narodnostim vse svobodine in pravice, ali vse nategujejo na madjarsko kopito! Kjer gre za načelna vprašanja, ne poznajo Madjari nikakega odjenja. Potem pa zahtevajo še, naj bodo narodnosti zaljubl-jene v Madjare in njihovo državno ide-jo! Če tako govori mož, ki pravi slovesno, da noče preganjati narodnosti, kaj naj pričakujemo potem od tistih, ki govore odkrito, da jih hočejo — vdušiti? In to ho-čejo — blizu vsi.

Domače vesti.

Prijava biljardov in stranic iz gumija. C. kr. namestništevni svetnik razglša: Ker je dosedaj le malokde prijavil biljarde in gumijeve stranice na njih ter je rok za prijave že potekel, se opozarja občinstvo izrecno na določila ministrske odredbe, izdane 8. maja 1917., drž. zak. št. 204. Glasom teh določil morajo dotični lastniki ali upraviitelji takoj semkaj prijaviti: vse biljarde z gumijevimi obroči, vse nemon-tirane gumijeve stranice, naj so cele ali pa v kosih, in slednjič odpadke takih stra-nic. Pismena prijava mora vsebovati: 1) ime lastnika, ako ni dotičnik, ki hrani biljarde ali gumijeve stranice, sam lastnik; 2) število biljardov in označbo, ako je biljarde na stožce z luknjami, biljarde na ka-rambol ali kake druge vrste biljarde. 3) Pri odstranjenih biljardovih stranicah in odpadkih se mora označiti tudi teža.

Odškodnina za volno. C. kr. namestni-števni svetnik razglša: Odškodnina za volno, ki se je prostovoljno prodala dne 30. aprila tek. leta in jo je nakupila naku-povalna komisija v poslojajo »Silos«, se more prejeti od danes naprej v c. in kr. nabavišču in pozvedovališču, ulica Tor-rente št. 2., od 9 do 12 dop. in od 3 do 6 pop.

Enotno posvetovanje vseh južnih Slo-voanov v državnem zboru. »Venkov« jav-ljajo z Dunaja: Dne 23. t. m. se je pred-sednik hrvatsko-slovenskega kluba dr. Korošec posvetoval z zastopniki dalma-tinskega kluba, poslanci Biankinjem, drom. Smolako in drom. Cingarjem, da bi se doseglo čim enotnejše postopanje vseh južnih Slovanov v državnem zboru. Potek pogajanj je bil ugoden in ni izključeno, da se ustanovi enoten klub vseh južnih Slo-voanov. — Tako poročajo »Venkov«, ki mu prepuščamo tudi odgovornost — z za-gotovilom pa, da bi tako organizacijo z rado-stjo pozdravljali.

Iz krogov državnih železničarjev nam pišejo: Prosimo slavne gospode pri c. kr. ravateljstvu državnih železnic, da se nas usmiliijo ter nam olajšajo naš gnetni polo-žaj. Najbolj smo prezirani ml. prozni delavci. Prvič ker potujemo največ obleke in obuval, drugič pa ker imamo najslabša in najtežja dela in plačo pa od 340 K do 400 K največ na dan. Vrh tega dobimo še tisto malo draginske doklade, katere znaša pri samcu ali poročencu brez otrok 90 vinarjev dnevno in za vsakega otroka dobimo še 20 vinarjev na dan. Torej samec ali poročen brez otrok dobi na dan 430 K do 490 K največ. Prosimo torej pristojne činitelje, da store tu svojo dolžnost, kajti jasno je, da s to malo plačo ne moremo izhajati, ker je že za hrano samo, katero daje aprovizacijska komisija za sto odstot-kov premalo; kje so pa potem še stroški za obleko, obuvalo, stanarino in druge potrebščine. Tem potom se zahvaljujemo ravateljstvu c. kr. državnih železnic za tisto podporo, katero nam je dožalo, ter prosimo, da bi se vsakikrat objavilo v naših slovenskih listih, koliko se dobi pod-pore. Ker se nahajamo v zelo težavnem položaju ter z eno nogo skoraj v grobu, mislimo in se nadejamo, da se ugoti naši skromni prošnji.

Kako dolgo še? — vprašujemo — nas bodo smeli v naši lastni hiši žaliti tujinci? Danes stavljamo to vprašanje z jezo in ogorčenjem v luči. V Zagrebu, v politič-nem in kulturnem središču Hrvatske, se je dogodila tolika nesramnost, da nam silijo kri v glavo, ko čitamo o njej. »Na Saj-mištu« v Zagrebu daje sedaj cirkus Schmidt svoje predstave. Tu se je dogodil nastopni slučaj: Clown se je produciral z osličem. Vedno mu je govoril nemški, osel pa je odmaheval z glavo kakor v odgovor, da ne razume nemški. Na to pa je — pred vsem občinstvom, ki je polnilo cirkus — rekel ravatelj clowna: »Sprechen sie mit dem Esel nicht deutsch, dann sie sehen, dass der Esel nicht deutsch versteht. Spre-chen sie mit ihm kroatisch, denn kroatisch verstehen alle Esel!« (Po slovenski: Ne govorite z oslom nemški, saj vidite, da osel ne razume nemški! Govorite z njim hrvat-ski, ker hrvatski razumejo vsi — osli!) Človeka zastaja sapa in razum, ker eno-stavno ne more razumeti take nesramno-sti od strani tujinca, ki prihaja v naše kraje — nabirat si denarja. A še večja ne-gost ogorčenje na taki nesramnosti je že-lo, ki prijemlje človeka, če čuje, da našo občinstvo sprejemlje tako krvavo žaljenje z ravnodušnostjo in potrpežljivostjo — osla! — V »Hrvatski Rieči« čitamo nam-reč, da občinstvo — razum enega dijaka — ni primerno in po zaslugi reagiralo na to nesramnost. Po pravici pravi rečeni list: »To je nečuvna sramota! V nobeni drugi državi ne bi bilo možno, da bi cir-kus, ki tako žali narod, sredi katerega se nahaja, le za en trenutek ostal dalje na svojem mestu. Ako Zagreb ne bi reagiral na to drzno in činično žalitev — danes, v odmevih svetovne vojne — bi ostalo to večna sramota za nas. Hrvatje niso tu, da bi jih smel žaliti vsak pritepe-nec! Mi pa vprašujemo: kako dolgo še nas bodo smeli tujinci žaliti v naši lastni hiši?! Kako dolgo še bomo prenašali ta-ko sramoto?

Umetnik I. Rendić, naš someščan, je izložil v Splugu — kakor čitamo v »Našem Jedinstvu« — dva prelepa načrta: za spom-nik blagopokojnemu cesarju v Bos. Pe-

trovcu in za neki spomenik na groblju v Trstu. Načrta da izredno ugajata ljubite-ljem lepe umetnosti. Verujemo. Je pač ve-liki umetnik naš Rendić: toliko po tehnični, manualni izvedbi, kolikor tudi po ideji, ki jo zna tako živo vdihniti svojim stvarit-vani.

Volna razstava. Za danes, v torek, ob 6 zvečer so vabljani k zelo važni seji vsi člani glavnega razstavnega odbora.

Odškodnina za oddane kovine. Anagra-fični urad v ulici Sanitā št. 25. III., vrata 58, bo danes od 3 do 5 pop. izplačeval od-škodnino za vse komisije in na vsa potr-dila do št. 6350.

Zaplenjeno imetje. Tržaško deželno so-dišče je izreklo zaplenbo imetja nasled-njih oseb, ker so utemeljeno osumljene zločina ubega k sovražniku: Josip Gher-gić, rojen leta 1887. v Trstu, mehanik, čet-ovodja domobr. pešpolka št. 37, Josip Lebedina, rojen leta 1877. v Milini, učitelj, nadom. rezervnik domobr. pešp. št. 37, Krsto Petrović, rojen leta 1884. v Kotoru, kmetovalec, nadom. rezervnik domobr. pešp. št. 37, Stojan Barišić, rojen l. 1897. v Diklu v zadrskem okraju, kmetovalec, Mate Botica, rojen l. 1896. v Korčuli, kmetovalec, vsi trije črnovojniški pešci pešpolka št. 22, Nikolaj Sorokai, rojen l. 1893. v Czerepinu v Galiciji, delavec, Anton Babić-Ikonjić, rojen leta 1885. v Supetru v Dalmaciji, mesar, oba črnovo-jniška-pešca črnovojniškega pešpolka št. 27.

Mestna zastavljalnica. V sredo, 30. t. m., se bodo od 9½ dop. do 1 pop. prodajale na javni dražbi dragocenosti, zastavljene me-seca aprila leta 1915. na svetlomodre list-ke serije 137 in sicer od št. 156.051 do št. 156.700. Popoldne od 3½ do 6½ se bodo prodajali nedragoceni predmeti, zastavlje-ni meseca junija leta 1916. na rumene listke serije 139 in sicer od št. 52.801 do št. 56.000.

Poziv! Gospod Josip Kastelic se poziv-lja s tem najresneje, naj vrne v kavarno Commercio omet, ki ga je tam pomotoma prejel. Sicer se zadeva izroči oblasti.

DAROV!

Nadaljni darovi v korist efektne loterije (komiteja za »vojaški dane«): N. N. 3 K; dr. Jurij S. Megari (2. dar 50 K; dr. Ivan Auspitzer 10 K; ladjedelnica pri Sv. Ro-ku 250 K; Camis & Stock 10 K; Ustrredni banka čeških spoštitelov 20 K; Leopold Wagner 20 K; uradniki banke »Union« 50 K; Societä Anonima Triestina di Commer-cio 100 K.

Misli na svoje na bojnem polju: Koli-kor večji uspeh vojnega posojila, toliko prej se vrnejo oni domov!

MALI OGLAŠI:

se računajo po 4 stot. besedo
Mestne tiskane besede so raču-
najo enkrat več. — Najmanjša
pristojbina znaša 40 stotink.

Izgubila se je ličnica v ulici Caserna, kakor tudi denarnica s zneskom K 40 in ena ženska slika, pošteni najditelj navedi veliko uslugo ako blagovolni najdeno prinese k Ins. odd. Edinosti ter si lahko obdrži v denarnici mahajajoči denar. 1158

Gumi za cepljenje trt se dobi na prodaj v »Društveni gostilni« Via Lazaretto vce-
chio 31. K. Versa. 1153

Čistilo za čevlje prodaja na drobno in na de-belo prodajalna drobnarij Osmo Benzon
v Trstu, Corso 20. 1158

Žaklje vsake vrste kupuje Jakob Margon. Via Solitaria 21 (pri mestni bolnišnici). 1061

Prodaja se dobro obdelano zemljišče pri glavni cesti. Prednost imajo Slovani. Po-jasnila daje Ivan Jajčić ul. Antonio Cuccia št. 5, dvorišče. 1150

Prodaja dva vagona belega vipavskega vina, pripravljeno za prevoz. Parci a. skla-dišče ulica Gelsi 10 od 11—12 predp. in od 4—5 popoldne. 3071

Fotograf Anton Jerkić posluje nepot v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 407

Odda se meblirana soba, na razpolago je tudi kuhinja. Via Commerciale št. 14. I. nad. desno. B

Šesto vojno posojilo

Kdo se zamore iz-govarjati, da mora plačevati davke, ako tisoči junakov plačujejo sedaj krvni davek?

Šesto vojno posojilo

Hranilne vloge
sprejema od vsakega tudi če ni ud zadruge, in jih obre: 4 1/2 % večje zneske po do-stupu po 4 1/2 % o govoru. Trgovcem otvarja čekovne račune z dnevnim obresto-vanjem.
Rentni davek plačuje zadruga sama. Vloga se lahko po eno. krono.
Pošto-branilni račun 75.679. TELEFON 16-04.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
ulica S. Francesco št. 20, II. nadstropje v hiši lista „Edinost“

Če pomagaš državi, pomagaš sam sebi. Podpiši 6. vojno posojilo.

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Stadion 10 - Trst
Odprt od 8 1/2 zvečer naprej
Cena: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

Srbež — Znoj — Solčni lišaj — Lupenje kože — Kraste in pape — Kožne bolezni-me-hurji — Oteklina in rane.
Gotovo sredstvo proti tem je **JANTROVA MAST**, ki ne maže in je brez duha. — Mal lonček K 3, veliki K 5, obiteljski K 9. Poleg tega Jantrovo milo K 4. Glavno skladišče: Vladko Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg 19. Izdelovatelj: Gerő Sandor, tekarnar v Nagyörös-u št. 83.

GAMBRINUS
Kabaret
vsaki večer
ob 9 1/2
velika varietetna predstava.
Vstopnina K 1 —

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste. Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje. UMETNI ZOBJE

Samo za aprovizacijske komisije.

Prikajeno svinjsko meso s zeljem v škatljah prodaja na veliko samo za aprovizacijske komisije češka tvrdka.

Pojasnila daje Emil Blecha, Hotel Balkan Trst.

Prodaja se popolnoma urejena tiskarna na Kraniskem s popolno tiskarsko in knjigoveško koncesijo. Ponudbe pod „Tiskarna“ Ljubljana poštni predal 74.

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio 5 (Lastno poslojje)
Kapital in rezerva K 8.890.000.—
FILJALKE: Dunaj Tegetthofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija Split, Šibenik, Zadar.
VLOGE NA KNJŽICE
= 3 1/2 % =

od dneva vloge do dneva vzlaga. Rentni davek plačuje banka svojega Obrestovanje vlog na tekočem in ziračunju po dogovoru. — Akreditivi, čeki in nakaznice na vsa tu-in inozemska tržišča.

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prioritetne, delnice, srečke itd. — VALUTE IN DEVIZE. PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMISE. — Prodaja srečk razredne loterije Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebneja srečk i. t. d. brezplačno. Stavniki kredit, remours krediti. Borzna naročila. — Inkaso. MENJALNICA. — ESKOMT MENTIC. Telefoni: 1463, 1793 in 2676. Uradne ure: od 9 do 1 popoldne. Brzjaviti: JADRANSKA.

Ugodna naložitev denarja.

Prodaja se arondirano 37 oral veliko vinogradno posestvo s lego v Halozah pri Ptuj, Štajersko.

Posestvo obsega: 1½ orala novega, 8-10 letnega amerikan-skega vinograda; 5 oral starega, opuščenega vinograda, ki je še za prenoviti; 10 oral travnikov, njuh in sadonosnikov ter 21 oral gozda in sicer 2 orala lepega bukovega, 2 orala hrastovega, 2 orala podrelega in 2 orala lepega kostanjevega ter 13 oral mladega 6 do 12 let starega smrečjevega gozda. — Na posestvu je tudi viničarija.

Posestvo je neobremenjeno ter se prodaja le radi družinskih razmer za 75.000 K proti takojšnjem izplačilu.

Ponudbe pod „Posestvo“, Ljubljana, poštni predal 74.

Šesto avstr. vojno posojilo

Od 10. maja do 8. junija t. l. je odprto podpisovanje tega posojila, ki sestoji iz

a) 5 1/2 % državnega posojila amortiziranega v 40 letih od 1923

l. naprej po K 92.50 % manj 0.50 odbitka tedaj

netto po K 92.—%

davka prosto. Vrhutega se vračunajo obresti 1 meseca. Podpisuje se lahko nominalnih od K 50.— naprej in pod znanimi pogoji daje posojilo 6.07% do 7.29% kakor bo isto prej ali slej izzrebano.

b) 5 1/2 % državnih zakladnic, plačljive 1. maja 1927, davka proste, po K 94% z odbikom 0.50 tedaj

po K 93.50 % netto.

Podpisuje se lahko od nominalnih K 1000.— naprej ter nosijo iste

6.40 % obresti.

Sledeče banke sprejemajo podpisovanja in nudijo z ozirom na po-sebni patriotični namen tega posojila vse možne olajšave ter dajejo vsa potrebna pojasnila:

Jadranska banka, Trst in Dunaj, I. Tegetthofstrasse 7. Podružnica Anglo-Avstrijske banke, Trst in Dunaj, I. Strauchgasse 1. Podružnica Centralne banke nemških posojilnic, Trst in Gradec, Hauptplatz 16-17, I. Banca Commerciale Triestina, Trst in Dunaj, I. Schottenring 2. Podruž-nica Ljubljanske kreditne banke. Banca di credito popolare. Podružnica Banca Generale di depositi, Trst Via S. Nicolò 8. Cassa di Risparmio Triestina. Podr. c. kr. priv. avstr. Kreditnega zavoda za trgovino in obrt, Trst in Dunaj VII, Zollergasse 2. Podruž. Banke Union, Trst in Dunaj, I. Wächtergasse 1. Podruž. Zivnostenske banke, Trst in Praga, Panská ul. 7.

Posojila
daje na osebni kredit in na zastave proti plačilu po dogovoru.
Uradne ure: vsak dan za stranke od 8 predp. do 1 popoldne.
Priporoča male hranilne škrinjice, ki so posebno primerne za družine.